

Аудит діяльності (ефективності) на тему «Гральний бізнес: очікування та реальність»

(рішення Рахункової палати від 22 липня 2025 року № 18-1)

ОБ'ЄКТИ КОНТРОЛЮ:

- Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей
- Державна податкова служба України

ПЕРІОД АУДИТУ:

2021–2024 роки

ВИСНОВКИ

Протягом 2021–2024 років державними органами не забезпечено ефективного державного регулювання господарської діяльності у сфері азартних ігор і лотерейній сфері. Попри визначені стратегічні цілі та завдання, зокрема забезпечення державного регулювання та державного нагляду (контролю) у цих сферах, створення сприятливих умов для формування та розвитку ринку азартних ігор і лотерейного ринку, основні нормативно-правові, інституційні та контрольні механізми залишалися неналежно впровадженими або невизначеними. Як наслідок, суб'єкти грального бізнесу та оператори державних лотерей провадили діяльність в умовах обмеженого державного нагляду (контролю) та належного регулювання.

Ключові проблеми у цих сферах:

- Комісія з регулювання азартних ігор та лотерей (далі — КРАІЛ) не реалізувала інституційного й технічного потенціалу для ефективного державного нагляду (контролю) — не запроваджено Державну систему онлайн-моніторингу (ДСОМ), не забезпечено нормативного врегулювання проведення перевірок та обмеження в їх проведенні, що призвело до неефективного державного нагляду (контролю) за сферою організації та проведення азартних ігор у 2021–2024 роках;
- понад 10 років не затверджена процедура ліцензування діяльності у лотерейній сфері. При цьому ліцензії, термін дії яких сплив у I кварталі 2014 року, залишаються неоновленими. Це призвело до незабезпечення державного нагляду (контролю), нерегульованості відносин у лотерейній сфері та недонадходжень доходів до зведеного бюджету;
- КРАІЛ не забезпечила формування реєстрів організаторів грального бізнесу, що перешкоджало прозорості та підзвітності діяльності у цьому напрямі. Відсутність кворуму в КРАІЛ спричинила затримки у прийнятті рішень, таких як анулювання (припинення дії) ліцензій на провадження діяльності у сфері азартних ігор, проведення позапланових перевірок та застосування фінансових санкцій за порушення вимог законодавства про рекламу, блокування діяльності незаконних вебсайтів;
- Державна податкова служба України (далі — ДПС) не запровадила ефективного контролю за дотриманням податкового законодавства суб'єктами грального бізнесу. Встановлені розбіжності в показниках податкової звітності та низький рівень сплати донарахованих сум грошових зобов'язань за результатами контрольної роботи. Ці проблеми без належної взаємодії ДПС з іншими державними органами створили ризики заниження суб'єктами грального бізнесу доходів та ухилення від оподаткування.

ВИЯВЛЕНО

3 млрд 390,2 млн грн

порушення та недоліки при адмініструванні дохідної частини державного бюджету (недосконалість законодавства, що дала можливість господарюючим суб'єктам не сплачувати або сплачувати за заниженими ставками до бюджету податки, збори, платежі)

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- **Кабінетові Міністрів України** доручити Міністерству цифрової трансформації України:
 - спільно з Державним агентством України ПлейСіті розробити та внести в установленому порядку на розгляд Уряду, зокрема проекти постанови Кабінету Міністрів України:
 - про затвердження Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей та порядку плати за ліцензію на випуск і проведення лотерей;
 - про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 року № 303 щодо врегулювання проведення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерейної сфері;
 - про затвердження порядку ведення реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор.
- **Державній податковій службі України** забезпечити:
 - проведення контрольних-перевірочних заходів щодо розбіжностей у податковій звітності суб'єктів грального бізнесу з податку на доходи фізичних осіб (далі — ПДФО) та податку на прибуток підприємств за 2021–2024 роки в частині декларування сум виграшів, виплачених гравцям;
 - взаємодію та обмін інформацією, необхідною для здійснення територіальними органами ДПС контролю за достовірністю та повнотою нарахування та сплати податків та зборів організаторами азартних ігор, зокрема з Державним агентством України ПлейСіті.
- **Державному агентству України ПлейСіті:**
 - забезпечити якісну підготовку стратегічних планів діяльності, зокрема, включити чітко сформульовані цілі та конкретні завдання (заходи) щодо їх досягнення, визначити очікувані результати та кількісні / якісні індикатори оцінки ефективності таких завдань (заходів);
 - розробити план заходів зі створення та впровадження Державної системи онлайн-моніторингу;
 - забезпечити впровадження Державної системи онлайн-моніторингу; створення електронних реєстрів організаторів азартних ігор; введення в експлуатацію Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх.

РЕАГУВАННЯ

- ✓ Постановами Кабінету Міністрів України:
 - ✓ затверджено:
 - ✓ порядок ведення реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор;
 - ✓ ліцензійні умови провадження господарської діяльності з випуску та проведення лотерей та Порядок внесення плати за ліцензію на випуск та проведення лотерей;

- ✓ врегульовано питання проведення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері організації та проведення азартних ігор та лотерейній сфері;
- ✓ внесено зміни до:
 - ✓ Порядку функціонування Державної системи онлайн-моніторингу;
 - ✓ Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для створення і впровадження Державної системи онлайн-моніторингу (далі — ДСОМ) та електронних реєстрів у сфері організації та проведення азартних ігор.
- ✓ ДПС за результатами аналізу розбіжностей у податковій звітності суб'єктів грального бізнесу з ПДФО та податку на прибуток підприємств за 2021–2024 роки в частині декларування сум виграшів, виплачених гравцям, розпочаті перевірки 4 платників податків, вживаються заходи податкового контролю до 22 платників податків.
- ✓ За результатами робочої зустрічі представників ДПС та Державним агентством України ПлейСіті з питань запровадження електронної інформаційної взаємодії, здійснено обмін інформацією щодо організаторів азартних ігор, які мають ліцензії у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор. Досягнуто домовленості щодо регулярного обміну необхідною інформацією.
- ✓ Державним агентством України ПлейСіті:
 - ✓ затверджено Стратегічні цілі Державного агентства України ПлейСіті на 2026–2028 роки та ключові результати їх досягнення;
 - ✓ затверджено План заходів зі створення та впровадження Державної системи онлайн-моніторингу та електронних реєстрів організаторів азартних ігор;
 - ✓ проведено закупівлі зі створення ДСОМ (перша черга) та нового програмного забезпечення для Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх.

Наразі програмне забезпечення для ДСОМ та Реєстру осіб, яким обмежено доступ до гральних закладів та/або участь в азартних іграх, отримані за результатами виконання відповідних договорів про надання послуг, перебувають на стадії створення і провадження.